

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi
İşletme Bölümü
ISL 404 Örgütsel Davranış Dersi

Doç. Dr. H. Ebru ERDOST ÇOLAK

ALGILAMA ve ATFETME

Kaynak:

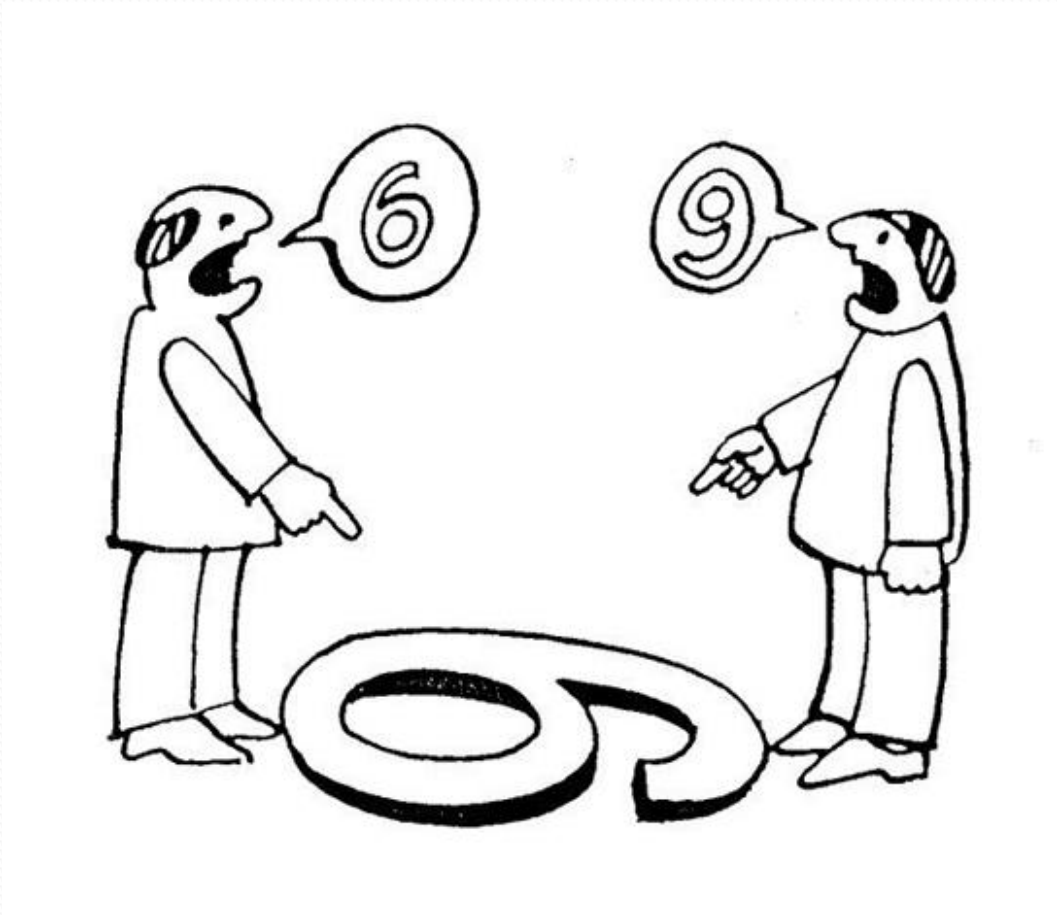
Erol EREN; Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi, Beta Yayınları, 12. Baskı, İstanbul, Ekim 2010

ALGILAMA:

«insanların çeşitli duyuları yardımıyla çevrelerinden elde ettikleri bilgileri biraraya getirip organize ederek, kendileri için anlama ya da yoruma kavuşturmalarına ilişkin süreçlerdir»

ALGILAMA SÜRECİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

- Algılayan bireyin kişiliği, tecrübeleri;
- Algılanan nesnenin, kişi ya da olayın özellikleri
- Algılama sürecinin gerçekleştiği fiziksel, sosyal ve örgütsel çevre koşulları

ALGILAMADA BİLGİ İŞLEME EVRELERİ

- Dikkat ve seçim mekanizması
- Bilgilerin zihinde gruplandırılarak organize edilmesi
- Organize edilen bilgilerin anlama ve yoruma kavuşturulması
- Bilgilerin ihtiyaç duyulduğunda tekrar hatırlanması

Algılama sürecinde bireyin çevreden edindiği görsel uyarı ve bilgileri gruplandırıp organize ederken belirli ilkelere dayanılır.

Bu ilkeler:

- * Farklılık ilkesi
- * Gruplama ilkesi
- * Tamamlama ilkesi

Farklılık ilkesi

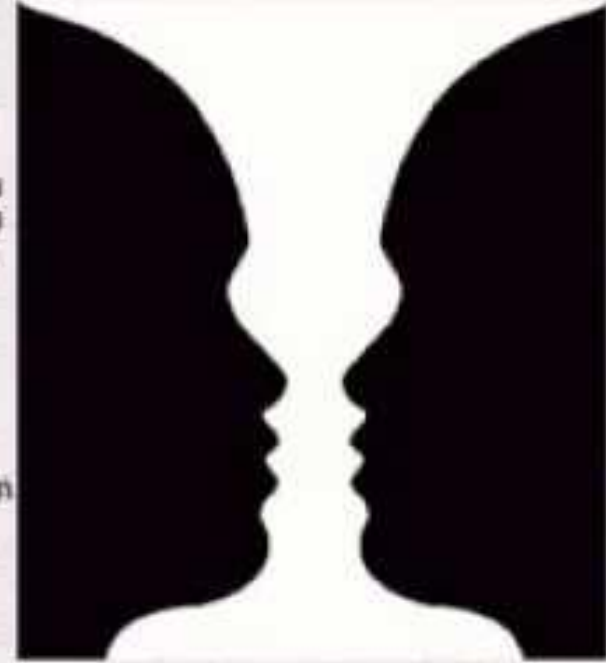
**What do you see?
By shifting perspective you might see an
old woman or a young woman.**

Lütfen şekle bakınız. İlk gördüğünüz ne?

İlk gördüğünüz, ya beyaz bir şamdan ya da yüz yüze bakan iki insan profili olmuştur. Birçok okuyucu aynı anda bu şekle bakıyor olsaydı, bir kısmı şamdan bir kısmı da insan profili görecekti. Kişiler arasındaki bu algılama farkları doğaldır.

Şimdi, lütfen siyahı zemin kabul edin, yani siyah arkada, beyaz önde dursun. Siyah arkada zemin olunca önde, beyaz şamdan görürsünüz.

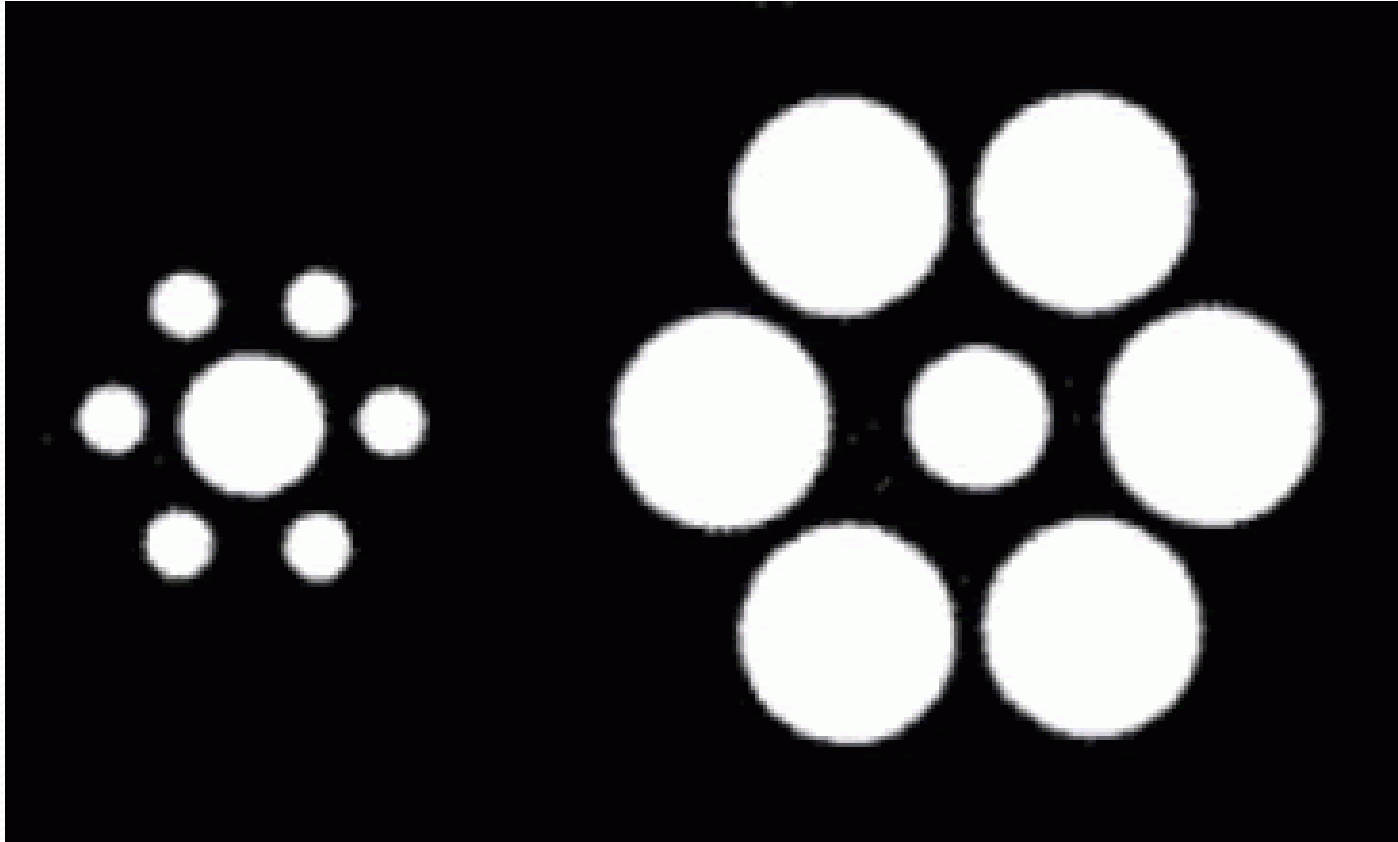
Beyazı zemin kabul ederseniz, bu defa önde, iki insan profili görürsünüz.

Gruplandırma hataları

Tamamlama ilkesi

ALGILAMA SÜRECİNDE YANILGILAR VE ÇARPITMALAR

- Basmakalıpcılık
- Model oluşturma
- Hale etkisi
- Seçici algılama
- Yansıtma
- Zıtlık etkileri
- Beklentiler

ATFETME (Atribution)

Atfetme, «bir kişinin kendi davranışlarının veya başkalarının davranışlarının nedenlerini açıklaması ve belli hususlara dayandırmasıdır.»

Atfetme, neden-sonuç ilişkisinin ortaya çıkarıldığı bir analitik düşünme sürecidir.

- Atfetme süreci ile,
 - belirli bir olayın nedenlerine inme ve anlama,
 - sorumluların kimler olduğunu ortaya çıkarma,
 - insanların davranışlarının nedenlerine inme

Atfetme Sürecinin Dayandığı Nedenler:

- içsel nedenler
- dışsal nedenler

Atfetme Belirleyicilerini Etkileyen Faktörler

- Ayırdedicilik
- Görüş birliđi
- Tutarlılık

Atfetme Hataları

- Temel atfetme hatası
- Kendine hizmet eğilimi

KAYNAK(lar)

Erol EREN; Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi, Beta Yayınları, 12. Baskı, İstanbul, Ekim 2010

Stephen P. Robbins ve Timothy A. Judge, Organizational Behavior, Çeviri Editörü: İnci ERDEM, Örgütsel Davranış, Nobel Akademik Yayıncılık, Ekim 2015